

Ghyselen, Brigitte

From: Verbruggen, Stijn
Sent: vrijdag 6 september 2013 10:57
To: Bertrand, Charlotte; Boyens, Werner; Bresseel, Liesbeth; Bruggeman, Peter; Chojnacki, Laurie; Dalemans, David; De Ruyck, Dirk; Declercq, Jan; Decraene, Peter; Dehouck, Bert; Demuyne, Robbe; Geldhof, Kurt; Ghyselen, Brigitte; Goedhuys, Bea; Grauwels, Petra; Jessurun, Martin; Johnson, Ian; Maelstaf, Vicky; Meuleman, Fred; Onderbeke, Katrien; Potoms, Werner; Reyes, Tania; Smits, Jennifer; Spors, Myriam; Stroobants, Diane; Trimpont, Olivier Van; Verbruggen, Stijn
Subject: uit de Pers: Wat Bach zou doen met een saxofoon - B!ndman in De Tijd

De TIJD

06-09-2013, p.13

Wat Bach zou doen met een saxofoon

Het muzikensemble B!ndman viert zijn 25ste verjaardag met een retrospectieve box en een knappe nieuwe cd met saxofoonbewerkingen van Bachs monumentale orgeloeuvre. Op het KlaraFestival viert B!ndman zijn jubileum.

Saxofonist en componist Eric Sleichim richtte in 1988 B!ndman op. Het kwartet specialiseerde zich in de herinterpretatie van oude muziek. Sleichim vond inspiratie in het Brusselse culturele milieu, waar Josse De Pauw, Anne Teresa De Keersmaeker en Jan Lauwers actief in participeerden. B!ndman was bij de start in 1988 het vehikel waarmee saxofonist en componist Eric Sleichim zich wilde loswrikken uit Maximalist!. Dat was een groep jonge muzikanten die vanuit Brussel de eerste dansvoorstellingen van Anne Teresa De Keersmaeker en Wim Vandekeybus van een soundtrack voorzagen. Ook al leek Sleichim zich, door met een klassiek saxofoonkwartet te werken, in een nog enger keurslijf te wringen, het resultaat was precies het tegenovergestelde. Zijn saxen zouden oude muziek de ademruimte geven die ze in deze moderne tijd nodig hadden, precies doordat ze een eigen smoel ontwikkelden. De nieuwe cd '32 Foot - The Organ Of Bach' is wat dat betreft niet anders: vier saxen en een tubax (om ook de laagste tonen te bereiken) leggen polyfone lijnen in Bachs monumentale composities bloot die een orgel nooit had kunnen onthullen. Trouw aan de meester, maar tegelijk caleidoscopisch en innovatief. 'Er zijn nog ensembles geweest die zich aan het oeuvre van Bach gewaagd hebben', zegt Sleichim. 'Er bestaan veel transcripties. Jazzgetinte versies gaan terug tot de jaren vijftig, denk maar aan The King's Singers en Les Double Six. Dat was wat ludieker. Ik streef een meer pure instrumentatie na. De sax bestond niet in de tijd van Bach. Het blijft dus een herinterpretatie.' Maar B!ndman, hoewel klassiek van samenstelling, is geen klassiek saxofoonkwartet. 'We hadden andere ambities. Ik lonkte naar jazzsaxofonisten met een herkenbaar geluid. Ik heb me vaak afgevraagd hoe het komt dat je de klank van een jazzsaxofonist herkent en die van een klassieke saxofonist niet. Mijn conclusie was dat jazzsaxofonisten hun stembanden gebruiken. Ze zingen niet, maar hun stembanden vibreren bij het spelen wel mee. Daardoor kunnen ze de intonatie en klankkleur aanpassen. Vergelijk het met de vibraties die een piano geeft bij het aanslaan van een toon. Telkens ik een nieuwe saxofonist voor het ensemble zocht, lette ik er bij de audities op dat hij zijn stembanden kon gebruiken. In feite zou je de klank van B!ndman ook vocaal kunnen noemen.' Sleichim was in de jaren 80 niet de enige die het braakliggende Brusselse kunstenaarslandschap wilde omploegen. 'Dat is een enorm cadeau geweest. Ik herinner me de discussies met Jan Fabre en met de zussen De Keersmaeker, Anne Teresa en de theatermaakster Jolente, met Josse De Pauw, met Jan Lauwers... Dat was tot tranen toe argumenteren, vaak tot diep in de nacht. Die gesprekken waren als beginnend kunstenaar essentieel voor mij. Toen ik school liep aan het Brusselse conservatorium, een vrij technische muziekopleiding, schoof ik ook liever aan bij de theaterstudenten van Jan Decorte dan bij mijn eigen klasgenoten. In plaats van te debatteren over hoe een harmonie-oefening best aangepakt werd, ging het bij hen over hoe ze een tekst van Shakespeare vandaag relevant konden maken.' De wisselwerking tussen artiesten uit verschillende disciplines creëerde, zeker in Brussel, een uniek artistiek laboratorium. 'Toen we met Maximalist! de muziek verzorgden voor 'Rosas Danst Rosas' mochten we meteen componeren in functie van een andere artistieke taal. Die ervaring heb ik meegenomen naar mijn latere werk.' De saxen van B!ndman gingen niet alleen kruisbestuivingen aan met pakweg Huelgas Ensemble en Collegium Vocale, maar ook met literatuur, theater, film en plastische kunsten. Vandaag komt hun disciplineoverschrijdende aanpak misschien nog het best tot uiting in het pedagogisch project 4YC. Daarin werken vier jonge componisten samen met beeldende kunstenaars van het Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Gent en dansers en choreografen van Workspace Brussels. 'Door die confrontaties te stimuleren willen we van meet af aan hun geest verruimen.' Het saxkwartet werd in de loop der jaren uitgebreid met drie kwartetten: drum, zang en strijkers. De vraag is hoe lang het allemaal zal duren, want door de crisis heerst in de sector grote bezorgdheid. In Nederland is de situatie rampzalig. We vrezen dat dat ook

ons te wachten staat. Daarom bekijken we nu al hoe we het met minder kunnen doen. Eenvoudig is dat niet, want aan de vier kwartetten kunnen we niet raken. Dat is de essentie en de kracht van wie we zijn: als die vier autonome cellen samenkomen, met hun timbre en klankkleur, krijg je geen simpele opsomming, maar iets exponentieel. We proberen de kosten zo veel mogelijk te drukken door repetities te groeperen, zodat de transportkosten dalen. We doen enkel een beroep op een voltijdse techniker tijdens de grote concerten, en we overwegen crowdfunding voor een volgende cd-opname."Precies omdat we nooit in een luxepositie hebben verkeerd, zijn we het gewoon altijd oplossingen te vinden. Ik denk dat het veel moeilijker is voor ensembles die wel zo'n luxesituatie hebben gekend. Ik herinner me nog heel goed het bedrag van de eerste subsidie die Hugo De Greef van het Kaaitheater kreeg om een dansvoorstelling met Anne Teresa De Keersmaeker te maken: 20.000 frank, 500 euro dus. Daarmee moest ze een stuk maken! Ik ben er fier op dat BI!ndman het de eerste tien jaar zonder subsidies gerooid heeft, maar het was wel keihard knokken. Ik hoop dat we de middelen die we nu hebben kunnen behouden. Als dat niet zo is en bezuinigd moet worden, zijn we er ook klaar voor en gaat iedereen nog wat meer moeite moeten doen.'BI!ndman geeft twee verjaardagsconcerten, op zaterdag 7 september in de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen en op zondag 8 september in Flagey in Brussel (KlaraFestival).

© Mediafin